

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองที่ดินเพื่อใช้ทำกิน ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
ชื่อผู้เขียน	รัฐชัย สาทรกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองที่ดินเพื่อใช้ทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เนื่องจากการกำหนดเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในอดีตมิได้มีการบวนการมีส่วนร่วม และขาดการลงสำรวจพื้นที่ จึงทำให้มีการประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทับซ้อนกับพื้นที่อยู่อาศัยทำกินของเอกชน เกิดเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างเอกชนกับรัฐว่าใครเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินมากกว่ากัน ซึ่งรัฐบาลในอดีตได้พยายามแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง โดยการออกกฎหมายและนโยบายต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการศึกษาพบว่า กฎหมายไทยที่ใช้บังคับกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิในที่ดินและสิทธิในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า เนื่องจากเมื่อมีการกำหนดเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์แล้ว ไม่ว่าจะป็นอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า การเข้าไปบุกรุก ครอบครองหรืออยู่อาศัยต่อไปย่อมมีความผิดตามกฎหมาย รวมถึงมาตรการของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ ตลอดจนคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 64/2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่ามีลักษณะเป็นการผ่อนปรนบทบัญญัติของกฎหมายแต่ก็ยังคงไม่สามารถยับยั้งปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า อันเกิดจากการถางป่าเพื่อทำการซื้อขายพื้นที่ป่า การเปลี่ยนมือเข้าครอบครองพื้นที่ป่า หรือการขายการครอบครองพื้นที่ของกลุ่มคนเพื่อทำธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และทำการเกษตรแปลงใหญ่ อีกทั้ง ไม่สามารถแก้ไขปัญห่าป่าบุกรุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดเป็นปัญหาสำคัญที่ไม่สามารถใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับได้อย่างเฉียบขาด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะโดยเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 โดยปรับปรุงขั้นตอนการกำหนดพื้นที่และแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือขยายแนวเขต รวมถึงมีส่วนร่วมในการประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์แห่งใหม่เพิ่มเติม เพื่อป้องกันปัญหาแนวเขตอุทยานแห่งชาติซ้อนทับกับพื้นที่ทำกินหรือใช้ประโยชน์ของเอกชน กำหนดให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยนำหลักการและมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไปแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 เพื่อกำหนดเป็นบทบัญญัติของกฎหมาย และเพิ่มเติมการกำหนดให้มีพื้นที่กันชนเพื่อให้เอกชนที่ผ่านการตรวจพิสูจน์การครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์แล้ว สามารถอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่กันชนได้ตามหลักเกณฑ์และมาตรการที่กำหนด โดยกำหนดเป็น “เขตควบคุมการใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์” ตลอดจนเสนอแนะเพิ่มหลักการแบ่งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ออกเป็นเขตต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลและบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Thesis Title	Legal Problems on Possession of Land for Use in the Conservation Forest Areas
Author	Ratthachai Sathornkit
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Pinit Tipmanee
Department	Law
Academic Year	2016

ABSTRACT

This thesis aim to study about land holding for living in conservation area in legal problem term. In the past, the established of forest conserved area was lack of stakeholder participated and lack of survey. So, it was announcement in overlap with private land. So, it was happened conflict of between private and govern in holding. Moreover, past government was should have solved problem by legislation and made policy relate it but it wasn't work.

As a result of the study, applicable Thai law in forest conserved in present such as National Park Act B.E. 1961 and Wildlife Preservation and Protection Act B.E. 1992. These laws limit right to use restrictions in land and forest area. So, define conservation area include National park, Wildlife sanctuary, Wild Hunting Zone, Intrusion, occupy or living in these areas are illegal. Including government measure in Cabinet resolution on 30 June 1998 about resolving land issues in conservation forests. As well as, Order of the National Council for Peace and Order No. 64/2557 in suppress and quell the invasion destroyed the forest resources and Order of the National Council for Peace and Order No. 66/2557 in additional authorities for repression and stop the invasion and temporary policy for practice nowadays. A thesis founding in leniency in law enforcement but inhibit wild invasion. So, forest clearing for agriculture, selling forest area, occupy changing holder, land spread occupy for property and large agriculture land. These Orders not only unresolved problems in forest invasion but also a cause of legal enforcement problem.

So that, this thesis has suggestions for amendment National Park Act B.E. 1961 and Wildlife Preservation and Protection Act B.E. 1992 by improve defining area and conservation area process for communities and local government participation in defining new special use zone to prevent overlap area between National Park and private living land. Also the cabinet resolution on

30 June 1998 should be canceled to perform management and control area but some of the principles in the cabinet resolution about using conservation areas can determine in the Acts by specific buffer zone on who has right, people may receive rights of use, management or access, but no rights of ownership and specific rules on who has rights and what rights are given.